

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication
29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת כי תבא
Shabbos Parshas Ki Savo
טז' אלול תש"ס - September 16, 2000

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 6:47 שקיעה/יום השבת - 7:03
זמן קריאת שמע/מ"א - 9:08 צאת הכוכבים/מוצש"ק - 7:53
זמן קריאת שמע/גר"א - 9:44 לשיטת רבינו תם - 8:15

מדעת עליון

לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי וגו' (כו-יג)

לגבי המצוה כאן של מעשר, לא מצינו בשום מצוה אחרת שצוה התורה שהאדם שמביא מעשר צריך להתוודות בפומבי בבית המקדש ויכריז בקול שקיים את מצות מעשרות. וצריך להבין, מדוע קורא המתוודה בשעת בעור המעשרות "לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי"? הרי בשעה שאדם מקיים מצוה, בודאי אינו שוכח אותה?

אלא תירץ בעל השפת אמת, האדמו"ר מו"ר יהודה ליב אלטר מגור זצ"ל, שבאמת יכול האדם לשכוח את המצוה אפילו בשעה שמקיימים אותה בידים. שאם המצוה נעשית בלי כוונה, אלא מחמת הרגל בלבד - מה שקרוי "מצות אנשים מלומדה" - יש כאן שכחת המצוה, אע"פ שלמראית העין מקיימים אותה בכל פרט. כי המוח והלב של עושה המצוה נתונים בשעת מעשה לעיניים אחרים.

משום כך, מצהיר כאן המתוודה הצהרה כפולה: הא' "לא עברתי ממצותיך" - לא עברתי כלל על המצוה אלא קיימתי כדין הפרשת כל המעשרות. וגם "לא שכחתי" - לא הסחתי את דעתי בשעת עשיית המצוה, אלא קיימתי אותה מתוך כוונה לשם ה'.

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך וגו' (כח-ב)
מכפל הלשון בפסוק זה למדו רבותינו, שהברכות המובטחות לישראל יבאו

ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועיניים לראות ואזנים לשמע עד היום הזה (כט-ג)

Rashi writes that this *posuk* refers to the incident in *parshas vayeilech* when Moshe gave the *sefer Torah* which he had written to the tribe of Levi. The other tribes came to Moshe and complained, "Why will you cause the tribe of Levi to lord over us?" Moshe answered, "*On this day you have become a nation*" - On this day I see that you all desire to cleave to G-d." The question is, why wasn't this *posuk* recorded in it's proper place in *Vayeilech*? Why in this *parsha* after the תוכחה - *reproof*?

R' Yaakov Yosef ZT"L, the Vilna Maggid explains that when two people argue over a "respectable" *aliyah* to the *Torah* such as ששי or מפטיר, it may or may not be laudable because they both might be arguing for their own honor and not for the honor of the *Torah*. But when a person will graciously accept an "unglamorous" - added on *aliyah*, or the תוכחה, he demonstrates that his intent is truly for the *Torah's* sake.

When *Bnei Yisroel* heard the reproof of the *tochachah*, their faces actually changed color. Despite that, they still protested to Moshe when they feared of possible injustices. That indication of their true love for *Torah* is alluded to by the placement of this *posuk* right after the תוכחה.

הוא היה אומר

The Sanzer Rebbe, R' Chaim of Sanz ZT"L would say:

"When I ask someone for money and they insult me, I say, 'The insults and curses I accept for myself but what are you going to give to the poor?'"

R' Yosef Chaim of Bialystok ZT"L would say:

"Do not take life too seriously - you will never get out of it alive!"

R' Michel of Zlotchow ZT"L would say:

"How come the *yetzer hora* only shows up when I'm davening? I don't have time for him then. If he would go away, and come back while I'm eating, then I could make some time for him!"

THIS ISSUE IS SPONSORED IN HONOR OF THE BAR MITZVAH OF

הב' משה יששכר גאלדבוים נ"י

MAZEL TOV TO THE ENTIRE GOLDBAUM FAMILY. MAY

THEY SEE MUCH NACHAS FROM HIM IN THE FUTURE

To sponsor or dedicate an issue call 914-362-4380 or E-Mail TorahTavlin@aol.com

"Dear G-d," he urged softly, "we, the Jewish people, have a proud heritage. We are the children of Avrohom, Yitzchok and Yaakov. Our Matriarchs who nurtured us were Sarah, Rivka, Rochel and Leah. We have a history that illuminated the entire world. But you, *Hashem*, have no father, no mother, no roots to be proud of. What then did you bring to this spiritual union, this marriage between *Hashem* and the *Bnei Yisroel*? Obviously, the means to support us, as it states, "*Hashem will open to you His good treasure, the Heavens to give rain on your land and to bless the work of your hand.*"

"Okay, that is all fine and good. But dear God," here R' Levi Yitzchok broke down into sobs, "if you do not provide adequate *parnassah* - livelihood, for all of your children, Israel, then you will be derelict in your commitment to the relationship. *Hashem*, please don't ruin this otherwise historically beautiful shidduch!"

TORAH GEMS

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל וגו' (כח-מז)

The *Torah* warns us that all the curses that are mentioned in this *parsha* are a result "*Because you did not serve Hashem with joy and a good heart.*" To serve G-d with ultimate *simcha* - joy, requires a higher degree of spirituality not readily achievable by everyone. Why, then, does the *Torah* inflict such harsh punishment for failure to achieve this lofty level? Is it not unrealistic to hold everyone to so high a standard?

R' Menachem Mendel of Kotzk ZT"L answers by punctuating the above *posuk* just a bit differently, inserting a comma before the word "*with joy*". The verse is now understood differently: The curses and punishments will occur because you did not serve *Hashem* - and rejoiced in not serving him! If a person is saddened by his dereliction in fulfilling the *Torah* and aspires to improve himself, he can be forgiven. However, if one can possibly be happy with the fact that he is defying the Divine will - that is unforgivable.

Serve Hashem - "עבדו את ה' בשמחה" (תהילים קב) - We say each day "*with joy*" One should be happy primarily when one strives to fulfill the will of *Hashem*. Of course, if a person never had the chance to become aware of what is expressed in the *Torah*, he is not culpable. But one who knows that *Torah* is the Divine wish, and is still rejecting it, this person is considered to be in flagrant contempt and deserves to be punished.

בלא יגיעה וטרחה כלל. כמש"כ הספורנו וז"ל "ובאו עליך כל הברכות" - אע"פ שלא תשתדל אתה להשיגן, וזה כשתהיה תורתך קבע ומלאכתך עראי, ולפיכך ישיגוך הברכות בלתי השתדלות עכ"ל.

והוסיף על זה האדמו"ר מו"ר משה חיים מסאדליקוב זצ"ל בס' דגל מחנה אפרים, שלעתים אין אדם יודע מהו הטוב האמיתי בשבילו, ופעמים רבות הוא בורח דוקא מפני הטוב, כי הוא באמת חושב בטעות שזה יהיה רע בשבילו. לכן התפלל דוד המלך "אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי וכו'" (תהילים כג-ו) - אפילו בשעה שלא אדע מהו ה"טוב וחסד", ואברח מהם בטעות, עדיין "ירדפוני" - שהם יימצאו אותי.

וה"ה גם כאן מבטיחה התורה לשומע בקול ה' "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך" - אפילו כשאדם בורח מהן משיקול הדעת מוטעה, ישיגך הברכות על כרחך. התורה מבטיחה כאן לבני ישראל, שהברכות יניבו תוצאות טובות מכוח השפע האלקי, ואפילו אם ירוץ האדם מן הברכות, מחוסר דעה ושכל טוב, ישיגו אותו ברכת שמים כמובטח מפי הגבורה.

מעשה אבות....סימן לבנים

יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצך בעתו וכו' (כח-יב)

From among the greatest patrons and defenders of the Jewish people throughout the generations, the great *tzaddik* **R' Levi Yitzchok of Berditchev ZT"L** was considered an "advocate par excellence". He was famous for his moving dialogues that he carried on with *Hashem* and many of the *tzaddikim* of his time would jokingly marvel that according to R' Levi Yitzchok's judgement of his own people, G-d has not dealt justly with even a single Jew.

One year, after reading *parshas Ki Savo* in shul, and the many references contained therein about *Hashem*'s promise to provide sustenance to the Jewish people when they keep the *Torah*, R' Levi Yitzchok pointed out to a member of the congregation, that when a *shidduch* is arranged between a boy and a girl, the family tree is of utmost importance. If one family lacks impressive ancestry as compared to the other, but they are wealthy and prominent, this may compensate for the genealogy deficiency, depending upon the sensibilities of those involved. If, however, one side boasts of illustrious lineage, while the other side neither has acclaimed roots nor wealth to speak of, what then is the basis for joining these two families together in marriage?

The man had no answer and R' Levi Yitzchok turned away from him, cast his gaze heavenward and began speaking in a compelling voice.